

مرشد و قطب خود را در حال عبادت مانند بت مورد توجه قرار می دهند.

و . حضرت، صوفیان مدعی تشیع را پست ترین طوایف صوفیه معرفی کردند؛ زیرا به نام اهل بیت : مردم را از دین جدا می کنند و این مطلب پاسخ محکمی است به کسانی که می گویند روایات دلالت کننده بر مذمت صوفیان در باره صوفیان سنی است.

۷

پایگاه جامع فرق، ادیان و مذاهب

تصوّف

در نگاه روایات (۲)

www.adyannet.com

تصوف در نگاه روایات

در کتب معتبر روایت کرده اند که امام حسن عسکری 7 فرمودند: از امام صادق 7 از حال «ابوهاشم کوفی» صوفی، بنیانگذار تصوف در اسلام، سؤال کردند، ایشان فرمود: «إِنَّهُ كَانَ فَاسِدَ الْعَقِيدَةِ جَدًّا وَهُوَ الَّذِي ابْتَدَعَ مَذْهَبًا يُقَالُ لَهُ التَّصَوُّفُ وَجَعَلَهُ مَفْرَأً لِعَقِيدَتِهِ الْخَبِيثَةِ»^(۱) ابوهاشم کوفی جداً فاسد العقیده بود. او همان کسی است که از روی بدعت مذهبی اختراع کرد که به آن تصوف گفته می شود و آن را فرارگاه عقیده خبیث خود ساخت».

از این روایت معلوم می شود که عقیده تصوف (ابوهاشم کوفی) عقیده ای فاسد و باطل می باشد.

۱ . حدیقة الشیعه، ص ۵۶۳

شیخ مفید به سند صحیح از امام علی النقی 7 روایت کرده است که محمد بن حسین بن ابی الخطاب می گوید: در خدمت امام علی النقی 7 در مسجد النبی بودم که در آن حال جمعی از اصحاب آن حضرت شرفیاب حضور شدند و در میان ایشان «ابوهاشم جعفری» نیز بود که او مردی بسیار بلیغ و با کمال بود و در نزد آن حضرت مقام و منزلت عظیمی داشت و چون اصحاب در کنارش قرار گرفتند، به ناگاه جمعی از صوفیه داخل ۲ مسجد شدند و حلقه زدند و مشغول ذکر گردیدند. حضرت فرمود: «لا تلتفتوا إلی هؤلاء الخدّاعین فإنّهم حلفاء الشیاطین و مخربوا قواعد الدّین یتزهدون لراحة الأجسام و یتهجّدون لتصیید الأنعام»^(۲) به این حيله گران اعتنا نکنید؛ زیرا هم قسم های شیاطین و خراب کننده قواعد دین می باشند. زهد ایشان برای راحتی بدن هایشان و تهجد و شب زنده داریشان برای صید کردن عوام

۲ . سفینة البحار، ج ۲، ص ۵۸.

است.»

حضرت در ادامه فرمود: «لا يَهْلُونَ إِلَّا لَغُرُورِ النَّاسِ وَلَا يُقَلِّلُونَ الْغَدَاءَ إِلَّا لِمَلَأَ الْعَسَاسَ وَالاخْتِلافِ الدَّفْناسِ يَتَكَلَّمُونَ النَّاسَ بِإِمالَتِهِمْ فِي الْحَبِّ وَ يَطْرَحُونَهم بِإِذلالِهِمْ فِي الْجَبِّ أُوْرادِهِم الرِّقْصِ وَ التَّصْديقَةِ وَأَذْكارِهِم التَّرْنَمِ وَالتَّغْنِيَةَ فَلَا يَتْبَعُهُم إِلَّا السَّفْهَاءُ وَ لَا يَعْتَقِدُهُم إِلَّا الْحُمْقَاءُ فَمَنْ ذَهَبَ إِلَى زِيارة أَحَدِ مِنْهُم حَيًّا أَوْ مَيِّتًا فَكَانَ ذَهَبَ إِلَى زِيارة الشَّيْطانِ وَ عِبْدَةِ الْأَوْثانِ وَ مَنْ أَعانَ أَحَدًا مِنْهُم فَكَانَ أَعانَ يَزِيدَ وَ معاويةَ وَأَباسفِيانَ؛

ذکر نمی‌گویند مگر برای فریب مردم و خوراک خود را کم نمی‌کنند، مگر برای پر کردن قدح و ربودن دل احمقان، با مردم دم از دوستی خدا زنند تا ایشان را به چاه اندازند، اوراد ایشان رقص و کف زدن و اذکارشان غنا و آوازه خوانی است و کسی به سوی آنها میل نکند و تابع ایشان نگردد، مگر آن‌که از جمله سفیهان و احمقان باشد. هر کس به زیارت یکی از آنان در حال حیات و یا بعد از مرگ برود،

مانند آن است که به زیارت شیطان و بت پرستان رفته باشد و هر کس یاری ایشان کند، گویا یزید و معاویه و ابوسفیان را یاری کرده است.»

در همان موقع یکی از اصحاب آن حضرت عرض کرد: «و إن كان معترفاً بحقوقكم؛ اگر چه آن کس به حقوق شما اقرار داشته باشد؟»

حضرت نگاه تندی به او کرد و فرمود: «دَعْ ذَا عَنكَ مَنْ اعْتَرَفَ بِحَقوقِنَا لَمْ يَذْهَبْ فِي عَقوقِنَا أَمَّا تَدْرِي أَنَّهُمْ أَحْسَنُ طَوائِفِ الصُّوفِيَةِ وَالصُّوفِيَةِ كُلَّهُمْ مِنْ مَخالِفِينا وَ طَرِيقَتِهِمْ مُغايرةَ لَطَرِيقَتِنا

وإن هم إِلَّا نَصارِي وَ مجوسِ هَذِهِ الْأُمَّةِ أُولئِكَ الَّذِينَ يَجْهَدُونَ فِي إِطْفاءِ نورِ اللَّهِ وَاللَّهُ يُمِّتُّ نورهَ وَ لو كرهَ الْكافِرونَ؛ این سخن را ترک کن! [مگر نمی‌دانی] هر کس حق ما را بشناسد، مخالفت امر ما نمی‌کند؟ آیا نمی‌دانی ایشان (صوفیانی که ادعای تشیع دارند) پست‌ترین طوائف صوفیه می‌باشند و تمام صوفیان مخالف ما هستند و طریقه آنها [باطل و] برخلاف طریقه ما است و این گروه، نصارا و مجوس این امت هستند

و آنان سعی در خاموش کردن نور خدا (محو اسلام) می‌کنند و خداوند نور خود را تمام می‌کند، هر چند کافران خوش ندارند.»

از این روایت صحیح که متن و ترجمه آن بیان گردید، چند نکته به دست می‌آید:

الف. مضمون آن انکار و مذمت تمام صوفیه است و تصریح به این موضوع دارد که آنها عموماً مخالف طریقه اهل بیت : می‌باشند و اگر چه ادعای محبت و ارادت نسبت به علی 7 و اولاد او داشته و مدعی تشیع 5 باشند، از سایر فرق صوفیه پست‌تر و نزد شیطان محبوب‌ترند، زیرا آنان باعث گمراهی شیعیان می‌شوند.

ب. آن حضرت در جواب آن مرد که گفت: «هر چند معترف به حقوق شما باشد؟»، فرمود: «آن کس که معترف به حقوق ما می‌باشد، با ما مخالفت نمی‌کند»، یعنی آنان در ادعای خود دروغگو هستند و اعتراف به حقوق اهل بیت : با تصوف و صوفیگری سازگار نیست.

ج. از این‌که فرمود صوفیه هم پیمان شیطان هستند و زیارت ایشان زیارت شیطان است، معلوم می‌شود که ایشان روابط تنگاتنگ و سر و سرّی با شیطان دارند و گمراه کردن بندگان خدا و غیب‌گویی و مکاشفات ادعایی ایشان هم به کمک شیطان است.

د. این‌که فرمود: هر که یاری ایشان کند، یاری یزید و معاویه و ابوسفیان کرده و با آنها محشور خواهد شد، نشانگر دوری آنان از سعادت اخروی است. پس کسانی که 6 نسبت به ایشان خوش بین باشند و کلمات کفرآمیز و آلوده به خرافات آنان را تأویل و یا حمل به معانی صحیح کنند، گناه بزرگی مرتکب شده‌اند؛ چون یاری ایشان نموده‌اند و در واقع، بدتر از یزید و پدران وی هستند؛ زیرا یزیدیان بدن‌های اهل دین را پایمال کردند و ایشان افکار و عقاید آنان را نابود کردند.

هـ. همچنین این‌که حضرت آنان را به بت پرستان تشبیه فرمود، شاید برای آن است که آنان صورت